KARIERNA ORIENTACIJA

(Uporabne informacije za osnovnošolce in starše)

1 VPIS V SREDNJE ŠOLE – GENERACIJA 2027/2028

Učenci, ki v letu 2026/2027 obiskujejo 9. razred, se praviloma vpisujejo v 1. letnik srednje šole v šolskem letu 2027/2028. Razpis z izobraževalnimi programi, prostimi mesti in uradnim rokovnikom bo objavljen najpozneje 18. januarja 2027.

ROK	POMEMBNO
Do 18. januarja 2027	Izide razpis za vpis. Skupaj z otrokom preglejte srednje šole, programe, število prostih mest in vpisne pogoje.
Februar 2027	Informativni dnevi. Obiščite šole, ki otroka zanimajo, ter se pozanimajte o predmetih, praksi, prevozu in morebitnem bivanju v dijaškem domu.
Pomlad 2027	Oddaja prijave za izbrano srednjo šolo. Če program zahteva preizkus nadarjenosti ali posebna dokazila, pravočasno preverite tudi te roke.
Po oddaji prijav	Spremljajte stanje prijav. Če otrok spremeni odločitev, preverite rok in možnost prenosa prijave na drugo šolo ali program.
Junij–julij 2027	Objava omejitev vpisa ter izbirni postopek. Spremljajte obvestila izbrane šole in pravočasno uredite vse potrebno za vpis.
Avgust–september 2027	Pred začetkom pouka uredite štipendijo, subvencionirano prehrano, prevoz in po potrebi nastanitev v dijaškem domu.

Pomembno: natančni datumi prijav, prenosov in izbirnih postopkov bodo objavljeni v uradnem rokovniku za 2027/2028. Spodnja časovnica je okvirna; pred posameznim korakom preverite uradna obvestila.

Podroben postopek vpisa v vse vrste programov srednjega šolstva najdete na spletnem portalu eUprava.
Več informacij na https://e-uprava.gov.si/podrocja/izobrazevanje-kultura/srednja-sola/vpis-v-srednjo-solo.html

Merila ob omejitvi vpisa

Veljavna merila: 60 % prinesejo zaključne ocene vseh obveznih predmetov 7., 8. in 9. razreda; 20 % dosežek NPZ iz učnega jezika in 20 % NPZ iz matematike. Pri nekaterih umetniških oziroma športnih programih se uporabljajo še posebni vpisni pogoji in dodatno točkovanje. Merila preverite tudi ob objavi razpisa za 2027/2028.

Sestavina	Največji delež	Opomba
Zaključne ocene 7.–9. razreda	60 %	Vsi obvezni predmeti
NPZ – učni jezik	20 %	Rezultat v odstotkih
NPZ – matematika	20 %	Rezultat v odstotkih

Kateri program izbrati?

Vrsta programa	Trajanje	Zaključek / možnosti
NPI – nižje poklicno izobraževanje	2 leti	Zaključni izpit; nadaljevanje po pogojih
SPI – srednje poklicno izobraževanje	3 leta	Zaključni izpit; možnost PTI (+2 leti); tudi vajeniška oblika
SSI – srednje strokovno izobraževanje	4 leta	Poklicna matura; višje in visokošolsko strokovno izobraževanje ter določene druge poti
Gimnazija	4 leta	Splošna matura; široke možnosti nadaljnjega študija
PTI – poklicno-tehniško izobraževanje	2 leti po ustreznem SPI	Poklicna matura

2 ŠTIPENDIJE – PREGLED ZA DIJAKE

Pregled je uporaben za načrtovanje vpisa v 2027/2028. Trenutne višine izhajajo iz uradnih objav po uskladitvi 1. marca 2026; zneski za prihodnje leto še niso dokončni.

Vrsta	Trenutni znesek	Pogoji / korist
Državna (dijak do 18 let)	34,10–141,15 €/mesec	Odvisna od povprečnega dohodka na osebo; CSD
Zoisova (dijak)	155,04 €/mesec	Izjemni dosežki in drugi razpisni pogoji
Deficitarni poklici	129,21 €/mesec	Za razpisane programe/poklice in ob izpolnjenih pogojih
Kadrovska	Po ponudbi delodajalca	Pogodba in pogoji štipenditorja
Športna	Po vsakokratnem razpisu	Kategorizacija in športni dosežki
Štipendija državnih organov	15 % bruto minimalne plače (2026: 222,28 €)	Posebni razpisi; lahko vključuje obveznosti zaposlitve

Državna štipendija – dohodkovni razredi (od 1. 3. 2026)

Razred	Dohodek na osebo / mesec	Osnovni znesek, dijak do 18 let
1	do 402,50 €	141,15 €
2	402,51–483,01 €	118,88 €
3	483,02–563,50 €	96,57 €
4	563,51–711,12 €	74,29 €
5	711,13–858,67 €	52,08 €
6	858,68–1.100,20 €	39,17 €
7	1.100,21–1.328,28 €	34,10 €

Cenzus: 1.328,28 € mesečnega dohodka na osebo. Dijaki prvo vlogo za državno štipendijo praviloma vložijo avgusta, pred začetkom srednje šole. Za državno štipendijo je pristojen CSD; za Zoisovo in deficitarne štipendije preverite objave sklada.

Dodatki k štipendijam (stanje oktober 2026)

Dodatek	Višina	Ključna opomba
Za bivanje	103,36 €/mesec	Pogoji: stalno prebivališče oddaljeno od kraja izobraževanja več kot 25 km, strošek najema najmanj 65 evrov na mesec ter štipendist ali njegovi starši niso lastniki nepremičnine v kraju izobraževanja, ne prejema subvencije za bivanje v študentskem domu ali pri zasebniku in nima sklenjene pogodbe o bivanju v dijaškem domu, ki je skladna s predpisi, ki urejajo subvencioniranje bivanja študentov in dijakov
Za posebne potrebe	64,60 €/mesec	Pogoji: priznana invalidnost oziroma telesna okvara na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenija ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (staršu je priznan dodatek za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo), prilagojeni program vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom.
Za uspeh k državni	21,97–51,69 €/mesec	Glede na povprečje preteklega leta; praviloma ne v 1. letniku; ne ob hkratni Zoisovi.

POMEMBNO – ALI LAHKO DIJAK PREJEMA VEČ ŠTIPENDIJ HKRATI?

DA. Dijak lahko ob izpolnjevanju pogojev hkrati prejema:

- državno in Zoisovo štipendijo;
- državno in kadrovsko štipendijo;
- državno štipendijo in štipendijo za deficitarne poklice;
- Zoisovo in kadrovsko štipendijo;
- Zoisovo štipendijo in štipendijo za deficitarne poklice;
- državno, Zoisovo in kadrovsko štipendijo hkrati;
- državno, Zoisovo in štipendijo za deficitarne poklice hkrati.

NE. Dijak ne more hkrati prejemati kadrovske štipendije in štipendije za deficitarne poklice. Zato niso dovoljene niti kombinacije treh ali več štipendij, ki vključujejo obe navedeni štipendiji.

POZOR PRI DODATKIH:

- Če dijak prejema državno in Zoisovo štipendijo, ne more prejemati dodatka za uspeh.
- Dodatek za bivanje in dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami se ob sočasnem prejemanju državne in Zoisove štipendije ne izplačujeta dvakrat.
- Dijaki v prvem letniku srednje šole praviloma še niso upravičeni do dodatka za uspeh.

Za kadrovske, športne, občinske in druge posebne štipendije je treba dodatno preveriti pogoje konkretnega razpisa oziroma pogodbe.

3 VAJENIŠTVO

Vajeništvo je oblika srednjega poklicnega izobraževanja (SPI): dijak pridobiva znanje v šoli in pri delodajalcu, obdrži status dijaka. Ureditev vključuje pogodbo o vajeništvu, praktično usposabljanje in vajeniško nagrado.

Letnik	Vajeniška nagrada za polni mesec usposabljanja	Zadnja uskladitev
1. letnik	317,85 €	1. 3. 2026
2. letnik	381,42 €	1. 3. 2026
3. letnik	508,56 €	1. 3. 2026

Za krajše obdobje praktičnega usposabljanja se nagrada določi sorazmerno. Nova uskladitev je predvidena marca 2027.
Prosta vajeniška mesta: mojaizbira.si, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (ozs.si), Gospodarska zbornica Slovenije (gzs.si).

4 SUBVENCIJE IN BIVANJE

Subvencija dijaške malice – razredi, objavljeni za 2026

Povprečni mesečni dohodek na osebo	Subvencija malice
do 563,50 €	100 %
563,51–711,12 €	70 %
711,13–858,67 €	40 %

Dijak mora biti prijavljen na šolsko prehrano. Upravičenost se praviloma preverja na podlagi ustreznih odločb oziroma podatkov CSD; preverite morebitno potrebo po vlogi. Vir: https://www.gov.si/teme/subvencija-prehrane-za-ucence-in-dijake/

5 MATURA IN NADALJNJE IZOBRAŽEVANJE

POKLICNA MATURA

Poklicna matura je oblika zaključnega izpita, s katero kandidati dokazujejo doseganje standardov znanj, ki so določeni s cilji izobraževalnih programov srednjega tehniškega in drugega strokovnega izobraževanja, poklicno-tehniškega izobraževanja, poklicnega tečaja ter usposobljenost za visokošolski študij.
Z opravljeno poklicno maturo kandidat pridobi srednjo strokovno izobrazbo.

Poklicno maturo lahko opravlja vsak, ki je:

- uspešno končal 4. letnik izobraževalnega programa srednjega strokovnega izobraževanja ali
- uspešno končal 2. letnik izobraževalnega programa poklicno-tehniškega izobraževanja ali
- zaključil 4. letnik gimnazije in opravil poklicni tečaj ali
- opravil mojstrski izpit.

Razlika med poklicno in splošno maturo glede nadaljnjega študija je v tem, da splošna matura omogoča vpis v vse študijske programe, višješolske, visokošolske in univerzitetne, poklicna pa le v višješolske in visokošolske, ne pa tudi v univerzitetne.

Poklicni maturanti, ki se želijo vpisati na univerzitetni študij, morajo ob poklicni maturi opraviti še izpit iz posameznega predmeta splošne mature (5. predmet). Vpisa na univerzitetni študij z opravljeno poklicno maturo ne omogočajo prav vsi univerzitetni študijski programi, vendar pa velika večina. Različni univerzitetni programi zahtevajo takšen izpit iz različnih predmetov – to je razvidno iz vsakoletnega razpisa za vpis, objavljenega na spletni strani spletnem portalu visokega šolstva Slovenije - eVŠ.

Posamezne izpite splošne mature lahko opravljajo poklicni maturanti, ki:

- so že opravili poklicno maturo ali
- so se prijavili k poklicni maturi, vendar le, če je ta izpit pogoj ali kriterij za vpis v visokošolski program.

Za opravljanje izpita iz posameznega predmeta splošne mature se kandidat prijavi na šolo z gimnazijskim programom v enakih rokih, kot veljajo za splošno maturo.

Splošna matura je državni izpit, s katerim dijaki po uspešno zaključenem gimnazijskem izobraževanju oziroma izpolnitvi drugih predpisanih pogojev dokazujejo pridobljeno znanje in pridobijo srednjo izobrazbo.

Sestavljena je iz petih predmetov:

- Trije obvezni: slovenščina, matematika in tuji jezik.
- Dva izbirna: dijak ju izbere med razpisanimi maturitetnimi predmeti.

Opravljena splošna matura omogoča vpis na univerzitetne, visokošolske strokovne in višješolske študijske programe, ob izpolnjevanju njihovih vpisnih pogojev.

Julija 2025 je začel veljati prenovljeni Zakon o maturi, kar pomeni, da se bodo v prihajajočem šolskem letu v prve letnike srednješolskih programov kandidati že vpisovali pod novimi pogoji – matura se bo v posodobljeni različici prvič izvajala v šolskem letu 2030/2031. Poglavitne rešitve vsebujejo predvsem razvojne spremembe poklicne mature ter izenačevanje možnosti za kandidate poklicne in splošne mature. Temeljijo na zagotavljanju višjega nivoja znanja za tiste dijake srednjih strokovnih šol, ki se bodo v 3. letniku odločili, da bi radi nadaljevali študij na univerzitetnem oziroma enovitem magistrskem študijskem programu. Ti dijaki bodo lahko v skladu z zakonom opravljali petpredmetno poklicno maturo. Pri tem bodo opravljali maturo iz splošno izobraževalnih predmetov (matematika, tuj jezik in učni jezik - torej slovenščina ali madžarščina oziroma italijanščina) na nivoju splošne mature. Priprave na maturo bodo zagotovljene na šoli, na kateri je dijak vpisan. To vključuje dodatne učne ure iz splošno-izobraževalnih predmetov, z namenom, da se tem dijakom zagotovi ustrezna podpora pri doseganju standardov znanja.

Poleg omenjene spremembe se prav tako izenačuje možnosti pristopa k maturi v dveh delih za kandidate na splošni in poklicni maturi. Kandidati, ki opravljajo poklicno maturo v dveh delih, v dveh zaporednih izpitnih rokih, bodo lahko ne zgolj popravljali negativno oceno, ampak tudi izboljšali oceno predmeta, ki so ga opravljali v prvem delu, kot to velja za kandidate splošne mature.

Sprememba pravilnika o načinu izvajanja mature za kandidate s posebnimi potrebami je bila sprejeta in objavljena v Uradnem listu RS 9. 10. 2025. Več informacij in aktualna vloga za uveljavljanje pravic sta dostopni na portalu eUprava.

Poklicni tečaj je enoletno izobraževanje, s katerim si lahko vsak, ki izpolnjuje pogoje za vpis, pridobi srednješolsko strokovno izobrazbo 5. stopnje. Poteka kot redno izobraževanje in kot izobraževanje odraslih ter se zaključi s poklicno maturo.

Prvo redno opravljanje poklicnega tečaja je brezplačno. V šolskem letu rednega izobraževanja vsak udeleženec pridobi status rednega dijaka.

Pogoji za vpis v poklicni tečaj:

- zaključen četrti letnik gimnazije ali
- zaključen zadnji letnik izobraževalnega programa za pridobitev srednje strokovne izobrazbe ali
- zaključen zadnji letnik izobraževalnega programa poklicno-tehniškega izobraževanja.

Prijava v poklicne tečaje poteka do začetka septembra. Vsak kandidat lahko pošlje samo eno prijavnico z ustreznimi dokazili (fotokopijami spričeval zadnjih dveh letnikov) na srednjo šolo, ki izvaja izbrani izobraževalni program. Več informacij na spletnih straneh CPI.

Maturitetni tečaj je enoletno izobraževanje, s katerim si lahko vsak, ki izpolnjuje pogoje za vpis, pridobi možnost opravljanja splošne mature. Poteka kot redno izobraževanje in kot izobraževanje odraslih. Z uspešno opravljenim maturitetnim tečajem se lahko kandidat udeleži splošne mature. Prvo redno opravljanje maturitetnega tečaja je brezplačno. V šolskem letu rednega izobraževanja vsak udeleženec pridobi status rednega dijaka.

Pogoji za vpis v maturitetni tečaj:

- zaključeno srednje poklicno izobraževanje ali
- zaključeno srednje strokovno izobraževanje ali
- zaključeno poklicno-tehniško izobraževanje ali
- zaključen tretji letnik gimnazije pred več kot enim letom ali
- zaključen četrti letnik programa Waldorfske gimnazije ali
- zaključena osnovna šola in opravljen preizkus znanja na ravni tretjega letnika gimnazije ali
- neopravljanje ali neuspešno opravljena splošna matura.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino šest mesecev pred pričetkom šolskega leta (druga polovica januarja) izda Razpis za vpis v srednje šole in dijaške domove, v katerem so objavljene šole, ki izvajajo maturitetni tečaj. Obenem pa še število prostih mest na posamezni šoli in ostale informacije o informativnih dnevih, vpisu,…

6 UPORABNE POVEZAVE IN KONTAKT

Vpis in e-prijavnica: https://www.gov.si/teme/vpis-v-srednjo-solo/

Predstavitev poklicev in šol: https://www.mojaizbira.si/ | https://www.cpi.si/

Štipendije (CSD): https://www.gov.si/teme/drzavna-stipendija/

Štipendijski sklad in razpisi: https://www.srips-rs.si/

Vajeništvo: https://www.ozs.si/javna-pooblastila/izobrazevanja/vajenistvo/informacije

Dijaška prehrana: https://www.gov.si/teme/subvencija-prehrane-za-ucence-in-dijake/

Dijaški domovi: https://www.gov.si/teme/dijaski-domovi/

Karierna orientacija: https://esvetovanje.ess.gov.si/

Karierni center za mlade VšečKAM in GREM+: https://www.kariera-mladi.si/

Društvo za razvoj človeških virov in socialnih programov NOVUS

Trg mladosti 6

3320 Velenje

www.drustvo-novus.com

»Karierni center za mlade VšečKAM in GREM+«

Enota Velenje

Trg mladosti 7

3320 Velenje www.kariera-mladi.si

Kontakt:

Helena FELICIJAN, karierna svetovalka in vsebinska vodja programa

E-mail: helena.felicijan@drustvo-novus.com

Telefon: 064 260 053

Diana TAŠLER, administrativna podpora

E-mail: diana.tasler@drustvo-novus.com

Telefon: 041 666 939